

Tussenevaluatie januari 2019

Algemeen:

De scores van de Cito-toetsen zetten wij in ons leerlingenvolgsysteem. Wij kunnen zo de ontwikkeling van de leerlingen goed volgen. Als een leerling dan een toets eens slecht maakt dan heeft dat niet altijd meteen gevolgen voor hem/haar. Een toets is immers een momentopname. Doordat wij de leerling over alle schooljaren goed volgen krijgen wij een duidelijk beeld van hun prestaties. Naast de Cito-toetsen neemt de leerkracht regelmatig methodetoetsen af. Hierdoor krijgt de leerkracht een duidelijk beeld over wat een leerling beheerst en waar hij/zij moeite mee heeft.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat de Cito-toetsen ook veel zaken niet toetst, zaken die de leerkracht in zijn klas ziet en die van grote invloed zijn op de leerprestaties. Om een goed totaalbeeld te krijgen over de ontwikkeling van een leerling zijn de volgende zaken van belang:

- Observaties
- Werkjes/creativiteit
- Methodetoetsen
- Leer-/werkhouding
- Sociaal emotionele ontwikkeling

Wij laten deze zaken meewegen in adviezen naar de leerling en ouders/verzorgers. Daarom hebben wij gekozen voor een digitaal rapport: Mijn Rapportfolio.

Op een aantal onderdelen geeft zowel de leerling als de leerkracht een beoordeling. Op het rapport is te zien of deze met elkaar overeenkomen. Wij vinden het belangrijk de leerling goed in beeld te brengen en dit ook goed over te dragen aan de leerling en ouders/verzorgers.

Cito heeft de nieuwe versie Cito 3.0 op de markt gebracht. Dit schooljaar gebruiken wij deze toetsen in de groepen 3 t/m 6. De komende jaren zal deze toets doorgroeien en zal in het schooljaar 20/21 in alle groepen worden afgenomen. Deze toetsen kunnen niet in een keer in de hele school worden ingevoerd omdat ze anders (hoger) zijn genormeerd. Je zou dan een vertekend beeld krijgen van de ontwikkeling van een leerling.

Voor groep 8 is een eindtoets in april verplicht gesteld door het ministerie van onderwijs. Zij hebben een aantal toetsen goedgekeurd die de scholen mogen gebruiken.

Wij gebruiken hiervoor de IEP-toets van bureau ICE. Voordeel bij deze toets is dat de leerlingen in het toetsboekje werken en niet op een los antwoordenblad.

Daarnaast zijn de bladzijden overzichtelijk en zit er een opbouw qua moeilijkheid in de vragen. Zo doen de leerlingen eerst succeservaringen op en dit stimuleert en motiveert om door te gaan.

Schooldoelen:

- Meer dan 20% van de leerlingen behaalt een I score.
- Tenminste 65% van de leerlingen behalen een I t/m III score.
- Minder dan 35% haalt een IV of V score.
- Minder dan 20% haalt een V score.

(Doel landelijk: minder dan 40% haalt een IV of V score, liefst zelfs niet meer dan 35%.)

Technisch Lezen, percentages t.o.v. de schoolnormen.

Binnen onze school gebruiken wij de methodiek List lezen. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat met deze methodiek leerlingen beter gaan lezen, gemotiveerder zijn en meer leesplezier hebben.

Het leesniveau is na de invoering gestegen en we blijven er goede scores op behalen. Jarenlang verlieten alle leerlingen van groep 8 onze school met een AVI+ niveau, ook leerlingen met een dyslexieverklaring.

Vanaf groep 6 geven de scores van de AVI een vertekend beeld. De toetsresultaten van de leerlingen die AVI+ al hebben gehaald voeren wij in, maar als deze leerlingen al meerdere keren AVI+ scores, dan maken ze geen ontwikkeling door waardoor de leerlingen lager scoren.

Bij de kleuters wordt de toets beginnende geletterdheid afgenomen. Deze toets bestaat uit diverse onderdelen die gedurende de eerste twee leerjaren op de basisschool worden afgenomen.

De kleutergroepen werken ook met List lezen. Er is veel aandacht voor de letters en de leeshandeling en de koppeling lezen en schrijven. Er wordt interactief voorgelezen en er wordt aan 'invented spelling' gedaan. De kleuters worden gestimuleerd tot schrijven, het handschrift en de schrijffletters zijn hier nog niet van belang. Uit onderzoek is gebleken dat de koppeling lezen en schrijven van zeer groot belang is om goed te leren lezen.

Voorbereidend lezen																			Aanvankelijk lezen																						
%	Gr 2 Letters sec					Gr 1 Analyse tot WS					Gr 1 Analyse tot synthese				Gr 2 Analyse tot WS					Gr 2 Analyse tot synthese				Gr 3 AVI						Gr 3 DMT											
	0615	0616	0617	0618	0619	0615	0616	0617	0618	0619	0617	0618	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619	0118	0618	0119	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619
I	12	32				38	40	32			29			73	25	28	19					46	46	38		09	31	34	49	08	16	23		06	06	14	21	05	05	11	
II	08	14				24	29	23			24			05	25	19	14					14	22	10		05	49	27	30	92	63	77		50	19	32	28	11	13	20	
III	19	22				14	07	13			24			13	22	30	33					17	16	33		36	18							28	11	10	29	34	17		
tot	39	68				76	76	68			77			91	72	77	66					77	84	81		50	98	66	79	100	79	100		50	53	57	59	45	52	48	
IV	38	16				12	18	18			13			05	15	18	26					23	11	14					12		21			25	31	16	21	21	29	11	
V	23	16				12	06	14			11			05	13	04	08						05	05		50	02	34	09					25	17	27	20	34	18	40	

Technisch lezen																																																
%	Gr 4 AVI						Gr 4 DMT						Gr 5* AVI						Gr 6* AVI						Gr 7* ** AVI						Gr 8* ** AVI																	
	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619	0116	0616	0117	0617	0118	0618	0119	0619								
I	61	45	61	58	60	59	61		24	08	16	20	10	18	06		43	54	56	67	74	74	71		31	45	60	66	65	85	62		89		55		69		80						87			
II	32	39	17	28	20	23	16		16	23	20	24	30	23	06		22	27	18	18	11	15	18		14	45	23	17	23	05	26		07	96	28	93	08	92	15		93	100	100	100	93	87		
III	08	13	17	06	13	10	16		21	04	24	16	08	21	03		27	16	26	13	09	06	08		55	10	17	17	13	10	06		04	04	17	07	22	08	05		07				07	13	13	
tot	100	97	95	92	93	92	93		61	35	60	60	48	62	15		92	97	100	98	94	95	97		100	100	100	100	100	100	100	100	99	100	100		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
IV		02	06	08		08	08		21	46	20	12	28	18	39		05	02		02	06	06	03									06																
V					08				18	19	20	28	25	21	45		02																															

In het schooljaar 2017-2018 zijn de AVI en DMT 2018 afgenomen.
 * Vanaf groep 5 zijn de totaalscores van de DMT niet meer representatief. Alleen de leerlingen met een leesachterstand op het gebied van lezen worden dan getoetst.
 ** De I score wordt niet meer gehaald omdat Iln. blijven staan op AVI+ niveau.

Plan voor de periode juni t/m jan 2019		
Zorgsignaal per groep	Doelstelling	Behaald/niet behaald
Gr 3 zwakke score op de DMT	Wisselrijtjes lezen waardoor de score verbeterd	nee
Gr 4 t/m 8	De leerling kan intonatie inzetten bij het lezen zodat ze teksten betere begrijpen	ja

Conclusies scores jan 2019	
Er is vooruitgang, alleen de DMT scores blijven achter. Groep 3 scoort zeer goed op de AVI. Het List lezen in de kleutergroepen wordt vernieuwd, de nieuwe versie wordt toegepast.	
Zorgsignalen per groep	Doelstelling
DMT scores in de groepen 3 en 4 zijn te laag	Op de DMT in de groepen 3 wordt door tenminste 60% een voldoende gescoord. Op de DMT in de groepen 4 wordt door tenminste 50% een voldoende gescoord.
Mogelijke oorzaken (Hypothesen)	
Klank-teken koppeling onvoldoende geautomatiseerd/gememoriseerd.	
Onvoldoende inzicht in de letterkennis E2 en in groep 3.	
Getrokken conclusie	Mogelijke vervolgstappen
Klank-teken koppeling moet meer worden geoefend (Automatiseren > memoriseren).	De gemaakte woordrijen die tijdens de reguliere leeslessen worden gemaakt worden opgeslagen op het bord. Regelmatig worden de woordrijen gelezen. Staand, jongens/meisjes, de muis wijst aan welke rij, kind wijst aan, etc. Veel variëren. Gedurende het eerste halfjaar worden er veel woordrijen gelezen gedurende de schooldag.
Te weinig creatief schrijven; lezen in groep 3 en 4 meer los van VLL en meer List (gekoppeld aan thema's IPC).	Carina inschakelen en kritisch naar ons onderwijs in gr 3 en 4 kijken. Waar is List vernieuwd? In ieder geval wordt er meer aandacht besteedt aan het creatief schrijven. Dit wordt gekoppeld aan de thema's van IPC. Kinderen hebben hierdoor voldoende stof om woorden/verhalen bij te bedenken.
Groepen 1 en 2 gaan de nieuwe List versie in gebruik nemen.	Carina komt minimaal 1x per jaar om ons te ondersteunen: vragen te beantwoorden, adviseren en observeren.
Letterkennistoets wordt afgenomen om duidelijk te hebben welke letters worden beheerst.	E2 wordt de letterkennistoets in groep 2 afgenomen. Rond de herfstvakantie wordt de letterkennistoets (versie VLL) in gr 3 afgenomen. Indien noodzakelijk wordt de toets vaker bij leerlingen afgenomen. Doel: de leerkracht weet welke kinderen welke letters nog niet beheersen. Connect klanken wordt ingezet.

Spelling, percentages t.o.v. de schoolnormen.

We gebruiken voor spelling de methode Staal. In deze methode zijn spelling en grammatica gecombineerd. De methode is visueel en motiverend. Opbrengstgericht werken en toepassen staan centraal. De spellingmethodiek van José Schraven wordt gebruikt. Er is veel aandacht voor woordenschat. Regelmatig worden er dictees afgenomen die gericht zijn op het toepassen van de spellingregels en niet op het leren van de dicteewoorden uit je hoofd. Er is een voorloper voor de tweede helft schooljaar groep 3. Deze gebruiken wij vanaf schooljaar 2016-2017.

Spelling																																																			
	Gr 3*						Gr 4*						Gr 5						Gr 6						Gr 7 NWW						Gr 7 WW				Gr 8 NWW				Gr 8 WW												
%	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	06 16	06 17	06 18	06 19	11 16	11 17	11 18	11 19	11 16	11 17	11 18	11 19							
I	10	13	23	12	13	24	17		26	32	14	28	13	22	11		21	25	31	50	12	27	21		24	21	20	20	20	23	17		19	15	24	28	28	30	54		56	10	33		34	35	24		66	03	40
II	33	05	11	19	15	26	20		21	18	17	19	18	14	22		11	28	18	21	12	20	18		28	07	20	06	33	13	29		04	22	14	00	14	21	18		19	13	21		28	19	24		14	21	20
III	21	23	18	12	18	18	29		16	16	25	06	15	28	46		24	17	13	05	32	13	32		21	17	20	37	10	30	25		37	11	28	21	19	15	13		04	17	15		10	15	21		17	21	13
tot	64	41	52	43	46	68	66		63	66	56	53	46	64	79		56	70	50	76	56	60	71		73	45	60	63	63	66	71		60	48	66	49	61	66	85		79	40	69		72	69	69		97	45	73
IV	13	33	27	33	28	21	14		16	16	25	22	33	22	16		21	08	15	13	24	17	18		3	28	11	14	13	15	25		11	33	17	41	11	18	08		15	33	09		7	15	10			07	07
V	23	28	20	26	26	11	20		21	18	19	25	21	14	05		24	22	23	11	21	23	11		24	28	29	23	25	20	04		23	19	17	10	28	15	08		07	27	21		21	15	21		03	48	20

Bij groep 3 t/m 6 zijn de Cito 3.0. toetsen afgenomen.

Plan voor de periode juni t/m jan 2019		Behaald/niet behaald
Zorgsignaal per groep	Doelstelling	
Groepen 4 en 5 halen de schoolnorm niet.	De leerkrachten weten waardoor de scores op Cito spelling laag zijn. Elke dag worden de dictees gedaan en worden met de leerlingen doorgesproken, zoals in de handleiding staat omschreven. Groep 4 en 5 oefent wekelijks extra met 'aandacht voor spelling'.	Ja
Groep 8 scoort slecht op spelling werkwoorden	Er wordt wekelijks meer tijd/aandacht gegeven aan werkwoordspelling. De onderwijsassistent wordt specifiek ingezet bij spellingproblematiek.	Ja

Conclusies scores jan 2019	
Bij spelling zien we vooruitgang, bij sommige groepen een grote vooruitgang. We scoren voldoende I, II en III scores, maar het aantal van 20% halen we niet overal bij de I scores.	
Zorgsignalen per groep	Doelstelling
In diverse groepen moeten meer leerlingen een I-score halen.	Er moeten tenminste 20% van de leerlingen een I-score halen.
Mogelijke oorzaken (Hypothesen)	
De leerlingen hebben geen kritische houding bij het analyseren van een woord, welke categorieën zitten er in het woord. Het kunnen er meer dan 1 zijn.	
Het is te vaak onduidelijk welke fouten er worden gemaakt: klank-teken of categoriefout.	
Getrokken conclusie	Mogelijke vervolgstappen
De digitale Cito LVS analyse geeft ons niet de juiste informatie betreffende de spellingsfouten bij toetsen. Fouten worden gekoppeld aan een categorie terwijl er ook klank-teken koppelfouten in het woord kunnen zitten.	Handmatig analyseren waardoor niet alleen de categoriefouten maar ook de klank-teken koppeling bij elke leerling duidelijk wordt. We gaan de toetsen van januari nog analyseren. Maaïke en Alie maken een format foutenanalyseformulier. Joyce wordt ook voor spelling ingezet in de groepen 3 t/m 5.

Rekenen en Wiskunde, percentages t.o.v. de schoolnormen.

De afgelopen jaren hebben wij veel tijd besteed aan het verbeteren van ons rekenonderwijs. Wij gebruiken de methode Pluspunt 3. Deze methode werkt afwisselend met leerkrachtgebonden lessen en zelfstandig werken. Er wordt gedifferentieerd op 3 niveaus, vanaf groep 7 is er instructie op niveau 1F of 1S.

Er is inzicht in de leerlijnen door gestructureerde opbouw met nieuwe doelen en toetsdoelen. Er zijn speelse oefeningen uit de methodiek Met Sprongen Vooruit (Menne Instituut). Er is veel aandacht voor oefenen en automatiseren en er is uitgebreide digibordsoftware bij met interactieve modellen. Alle groepsleerkrachten hebben de cursus 'Met Sprongen Vooruit' bij het Menne Instituut gevolgd.

Wij merken dat de Cito-toets rekenen voor veel leerlingen, vooral de zwakkere, problemen oplevert omdat deze toets nogal talig is. Bij contextproblemen hebben zwakkere rekenaars moeite om te bepalen welke bewerking (som) bij de situatie past. Daarop staat de vertaalcirkel op de dagplanning zodat dit regelmatig wordt geoefend.

Rekenen																																													
	Gr 3								Gr 4								Gr 5								Gr 6								Gr 7								Gr 8				
%	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	11 15	11 16	11 17	11 18	11 19
I	25	24	12	19	28	30	20		26	27	37	22	18	15	42		25	14	34	32	09	13			14	07	21	21	23	29	17		22	22	25	24	26	24	51		29	31	14	31	
II	15	24	23	26	28	24	34		21	22	20	33	18	27	29		08	29	24	24	38	31	31		14	36	12	24	33	37	33		15	26	21	14	14	18	27		11	12	29	23	
III	20	16	19	26	18	24	11		13	11	14	19	23	27	13		19	17	05	26	22	28	54		18	11	41	29	10	18	17		11	11	18	34	29	32	08		29	23	18	15	
tot	60	64	54	71	79	78	65		60	60	71	74	59	69	84		52	60	63	82	69	72	85		46	54	74	74	66	84	67		48	59	64	72	69	72	86		69	66	61	69	
IV	15	21	33	23	15	14	29		11	19	11	14	18	24	11		28	34	18	11	16	16	15		29	25	12	15	23	13	23		26	22	29	17	23	21	14		18	23	04	23	
V	25	16	14	07	10	08	06		29	22	17	11	23	06	05		19	06	18	08	16	13			25	21	15	12	13	03	10		26	19	07	10	09	06			14	12	36	08	

Bij groep 3 t/m 6 zijn de Cito 3.0. toetsen afgenomen.

Plan voor de periode juni t/m jan 2019		Behaald/niet behaald
Zorgsignaal per groep	Doelstelling	
Gr 3 en 4 doen mee aan pilot	Kritisch kijken naar de methode en handleiding goed volgen.	ja
Gr 8 heeft slecht gescoord, veel leerlingen met een V score	De leerkracht kijkt goed waar bij de kinderen de hiaten zitten, toetsen analyseren.	ja

Conclusies scores jan 2019	
De groepen halen in totaal voldoende I, II en III scores. Opvallend dat in groep 5 geen percentage een I score behaald.	
Zorgsignalen per groep	Doelstelling
Onvoldoende percentage I-scores in gr 5 en 6.	Leerlingen die meer aankunnen (I en II scores op de Cito en voldoende op de methodetoetsen) uitdagen d.m.v. Rekenpanda, Rekeningert en vierkant voor wiskunde naast Pluspunten. Bij de betere leerling (I en II scores) wordt voorafgaand aan het blok in de methode de toets gemaakt en van daaruit aan de slag. Welke sommen moeten worden geoefend en welke sommen moeten nog worden onderhouden.
Mogelijke oorzaken (Hypothesen)	
De Cito rekentoets in één keer laten maken, de toets duurt te lang.	
Onvoldoende blokken uit de methode voor de Cito-toets gemaakt waardoor de getoetste stof onvoldoende is behandeld en geoefend. Er is binnen onze school een verschil in welke blokken er wordt gewerkt op dit moment.	
Getrokken conclusie	Mogelijke vervolgstappen
Planning van de leerstof is belangrijk.	Methodestof (grof) plannen over het schooljaar zodat getoetste leerstof voldoende is behandeld/geoefend.
Tijd vrijmaken voor herhaling.	Ma/wo gele les.
De cito toets in één keer afnemen is erg belastend voor de kinderen.	De Cito-toets splitsen, bijv. voor en na de pauze.

Begrijpend lezen, percentages t.o.v. de schoolnormen.

Voor begrijpend lezen gebruiken wij Nieuwsbegrip XL. Nieuwsbegrip biedt wekelijks informatieve leeslessen; teksten en opdrachten op vijf verschillende niveaus.

Wij passen de leerstof aan bij het leesniveau van de leerling maar als basis geldt, voor groep 4 in principe niveau AA, gr 5/6 niveau A en voor gr 7/8 niveau B.

De begrijpend lezen toets nemen wij af bij kinderen die op de AVI tenminste E4 of hoger scoren. Zij beheersen het technisch lezen voldoende. De toets begrijpend lezen wordt dus niet meer standaard afgenomen in groep 3 en 4.

In de groepen 1 t/m 4 zijn leerkrachten bezig met het hardop denkend voordoen als er teksten/ verhalen worden voorgelezen. Ook interactief voorlezen zet kinderen aan tot denken.

Tijdens IPC besteedt de leerkracht extra aandacht aan begrijpend lezen d.m.v. het maken van mindmaps, hardop denkend voordoen en vragen stellen over teksten.

Begrijpend lezen																										
%	Gr 4**								Gr 5						Gr 6				Gr 7				Gr 8			
	01 16	06 16	01 17	06 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	01 17	01 18	06 18	01 19	06 19	01 16	01 17	01 18	01 19	01 16	01 17	01 18	01 19	11 15	11 16	11 17	11 18
I	16	18	13	37	38	39	?		13	16	18	33	19		21	21	20	19	11	31	25	29	39	15	28	31
II	21	11	33	26	43	26	?		16	08	18	04	30		07	27	30	41	11	28	14	29	07	19	10	38
III	11	24	20	11	14	19	?		21	22	29	33	22		17	21	15	15	26	10	19	13	25	50	14	08
tot	48	63	66	74	95	84			50	46	65	70	71		45	69	65	75	48	69	58	71	71	84	52	77
IV	16	13	13	16	14	16	?		13	16	18	22	16		21	21	23	15	41	17	22	24	07	12	21	23
V	34	34	20	11	05		?		37	38	18	07	14		34	09	13	11	11	14	19	05	21	04	28	

Bij groep 4 t/m 6 zijn de Cito 3.0. toetsen afgenomen.
Begrijpend lezen nemen wij af bij leerlingen die een E4 score op de AVI hebben behaald.

Plan voor de periode juni t/m jan 2019		Behaald/niet behaald
Zorgsignaal per groep	Doelstelling	
Gr 5, 6, 7 en 8 hebben teveel leerlingen met een IV en V score	Aan het einde van schooljaar 18/19 is helder welke begrijpend lezen methodiek wij gaan volgen om betere resultaten te halen.	In voorbereiding

Conclusies scores jan 2019	
Groep 4 heeft begrijpend lezen nog niet afgenomen. Totaal halen alle groepen een voldoende score. De groepen 5 en 6 halen een te laag percentage I scores.	
Zorgsignalen per groep	Doelstelling
Te weinig I-scores in gr 5 en 6.	Meer uitdaging bieden aan leerlingen die een I of II score behalen.
Mogelijke oorzaken (Hypothesen)	
Begrijpend lezen d.m.v. Nieuwsbegrip. Landelijk dalen de scores terwijl veel scholen Nieuwsbegrip inzetten bij begrijpend lezen.	
Getrokken conclusie	
Groep 4 gaat alsnog de Cito begrijpend lezen M4 afnemen.	Mogelijke vervolgstappen
Scholing en planning richting Denk om komend schooljaar in te voeren.	Scores worden ingevuld in het LVS systeem.
	28 maart studiemiddag waarin informatie wordt gegeven en een planning wordt gemaakt betreffende de invoering en begeleiding/ondersteuning van Denk. Mogelijk dat er aan het einde van dit schooljaar al proeflessen kunnen worden gegeven. Inventarisatie wat hiervoor noodzakelijk is.